

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT-EKSAMEN NOVEMBER 2022

EKONOMIE

NASIENRIGLYNE

Tyd: 3 uur 300 punte

Hierdie nasienriglyne is voorberei vir gebruik deur eksaminatore en subeksaminatore, wat 'n standaardisasievergadering moet bywoon ten einde te verseker dat die riglyne konsekwent geïnterpreteer en toegepas word gedurende die nasien van kandidate se skrifte.

Die IEB sal nie enige gesprek of korrespondensie oor enige nasienriglyne voer nie. Daar word besef dat daar verskillende sienings oor sekere sake van beklemtoning of besonderhede in die riglyne kan wees. Daar word ook besef dat sonder die voordeel van die bywoning van 'n standaardisasievergadering, daar verskillende interpretasies van die toepassing van die nasienriglyne kan wees.

AFDELING A

VRAAG 1

1.1	С
1.2	С
1.3	В
1.4	С
1.5	А
1.6	А
1.7	D
1.8	С
1.9	D
1.10	А
1.11	А
1.11 1.12	A B
1.12	В
1.12	B D
1.12 1.13 1.14	B D B
1.12 1.13 1.14 1.15	B D C
1.12 1.13 1.14 1.15 1.16	B D C D
1.12 1.13 1.14 1.15 1.16 1.17	B D C D B
1.12 1.13 1.14 1.15 1.16 1.17 1.18	B D B C D B C

AFDELING B

VRAAG 2 MAKRO-EKONOMIE

- 2.1 2.1.1 Bestedingsmetode.
  - 2.1.2 Oorblywende items enige foute of weglatings met die berekening van BBP. OF Aanpassingsyfer om balans tussen die drie metodes te wys.
  - 2.1.3 Bereken die BBP vir 2020:

C+G+I – Oorblywende item +(X-M)

3 437 068 + 1 140 111 + 703 602 - 4 335 + (1 533 645 - 1 289 107)

= R5 520 984 miljoen

2.1.4 Reële BBP word ook BBP teen **konstante pryse** genoem, wat nuttiger is omdat dit die effekte van inflasie uitsluit.

Nominale BBP word ook BBP teen **huidige pryse** genoem, wat die effek van inflasie insluit, dus is dit moeilik om te weet of die waarde van produksie verhoog het weens meer produkte wat geproduseer word of gewoon omdat hulle pryse gestyg het.

- 2.2 2.2.1 Oop ekonomie, buitelandse sektor of res van die wêreld ingesluit.
  - 2.2.2 **A:** Huishoudings

B: Invoer

C: Faktormark

2.2.3

Lekkasies	Inspuitings	
Besparing	Belegging	
Belasting	Staatsbesteding	
Invoer	Uitvoer	

2.3

Verandering in aanwyser	Tipe aanwyser	Uitwerking op die BBP (styging of daling)
Styging in kleinhandelverkope	Saamvallende aanwyser	Styging
Daling in aantal nuwe motors verkoop	Vooraanwyser	Daling
Daling in sementverkope in ton	Naloopaanwyser	Daling

2.4 2.4.1 (a) Die **lopende rekening** teken transaksies aan vir handel (invoer en uitvoer) in goedere en dienste, primêre inkomstevloei en huidige oordragte

- (b) Ruilvoet is die gemiddelde prys van 'n land se uitvoere/Die gemiddelde prys van 'n land se invoere. OF Verhouding van 'n land se uitvoerpryse tot invoerpryse. OF Hoeveel uitvoereenhede nodig is om een invoereenheid te koop.
- 2.4.2 **Handelsbalans** is die waarde van uitgevoerde goedere + netto gouduitvoere die waarde van die ingevoerde goedere.
- 2.4.3 Surplus beteken dat minder uitvoere nodig is om dieselfde invoere te koop.
  - Tekort beteken dat die land armer is, aangesien dit meer uitvoere moet produseer om die invoere te bekostig.
  - Indien die waarde van die uitgevoerde goedere plus netto gouduitvoere meer is as die waarde van die ingevoerde goedere, dan is die handelsbalans positief en omgekeerd.
  - 'n Positiewe handelsbalans word 'n surplus genoem en 'n negatiewe handelsbalans word 'n tekort genoem.
  - 'n Surplus sal die geldeenheid laat appresieer.
  - Die negatiewe uitwerking sal wees dat die uitvoere duurder word en tot 'n daling in toerisme lei.
     (Kandidate moet albei kante beredeneer.)

2.4.4 Finansiële Rekening:

- Netto regstreekse beleggingsvloei:
- is invloei van geld wat gebruik word om die koop van hulpbronne te finansier, óf in die vorm van bestaande maatskappye óf om nuwe maatskappye te begin.
- Byvoorbeeld, Walmart se oorname van die plaaslike kleinhandelketting, Massmart, was 'n buitelandse regstreekse belegging in Suid-Afrika. (Enige ander toepaslike voorbeeld)

• Portefeuljebeleggingsvloei:

- verwys na die vloei van geld na of van 'n ander land, waar die geld gebruik word om aandele in maatskappye te koop wat op daardie aandelebeurs gekwoteer is.
- Byvoorbeeld, wanneer 'n Duitse burger aandele in 'n Suid-Afrikaanse maatskappy koop, of 'n Suid-Afrikaanse burger koop aandele in 'n Amerikaanse maatskappy. (Enige ander toepaslike voorbeeld)

Netto ander beleggings of warmgeldvloei:

- Warmgeldvloei verwys na die vloei van geld in en uit 'n land aangesien beleggers die hoogste opbrengskoers wil hê.
- Byvoorbeeld, indien die rentekoerse relatief hoog in Suid-Afrika is vergeleke met die in die Verenigde State, vloei geld van die Verenigde State na banke in Suid-Afrika, aangesien houers van geld die hoogste opbrengskoers wil verdien.
- Belegging vir opbrengs, effekte (Enige ander toepaslike voorbeeld)

(x1 Noem, x2 Beskryf, x2 Voorbeeld)

VRAAG 3 MIKRO-EKONOMIE

- 3.1 3.1.1 Om mededinging in Suid-Afrika te bevorder en te handhaaf.
  - 3.1.2 **'n Kartel** is 'n groep produsente wie se doel is om pryse vas te stel en aanbod en mededinging in die mark te beperk, soos die buitebandbedryf.

3.1.3 • Aantal besighede

- Net 'n paar groot produsente wat dieselfde produk vervaardig, domineer die mark.
- Die lugvaartmaatskappye het 'n paar groot rolspelers soos SAL, Kulula, British Airways, FlySafair, Airlink, CemAir. Dit is mededinging tussen 'n paar met 'n hoë konsentrasierantsoen.

Aard van die produk

- Die produk kan homogeen wees, bekend as suiwer oligopolie, maar dit is meesal heterogeen/gedifferensieer.
- Lugvaartmaatskappye bied almal 'n soortgelyke diens, wat vervoer is, maar dit kan gedifferensieer wees deur interne diens, ontwerp en bemarking.

Toetrede tot die mark

- is moontlik, maar soms moeiliker omdat hindernisse tot toetrede bestaan, by, lisensies.
- Nadat die lisensies en aanspreeklikheidsversekering bekom is, kan mens die vereiste toerusting verkry en begin om jou lugredery se maatskappy te bemark.

Tipe mededinging

- Ding mee in die vorm van nieprys-mededinging soos produkontwikkeling, reklame en ander vorms van bemarking.
- Enige toepaslike voorbeeld van hoe lugvaartmaatskappye bemarking en ander nieprys-faktore gebruik, byvoorbeeld spyseniering, punte of myle.

Beskikbaarheid van markkennis

- Onvolmaakte inligting weens mededinging.
- Lugvaartmaatskappye het nie enige kennis van hul mededingers nie.

(x1 Noem, x2 Beskryf, x2 Verband)

- 3.2 3.2.1 **Markmislukking** vind plaas wanneer maatskappye nie die hoeveelheid uitsette produseer wat geproduseer sou gewees het (toedeling van ondoeltreffendheid) onder omstandighede van volmaakte mededinging nie.
  - 3.2.2 A: Onvolmaakte mededinging/nie genoeg mededinging nie.
    - B: Onvolmaakte inligting/nie genoeg inligting nie.
    - C: Onbeweeglikheid van produksiefaktore/hulpbronne wat nie kan of wil beweeg nie.

3.2.3 (a) **Eksternaliteite**

- is die koste of voordele van 'n transaksie wat ekonomiese agente beïnvloed wat nie regstreeks by die transaksie of aktiwiteit betrokke is nie.
- 'n Negatiewe eksternaliteit (bv. die uitwerking van omgewingsbesoedeling) is 'n koste wat deur iemand ervaar word wat nie aan die transaksie deelneem wat dit geproduseer het nie. (skade aan samelewing)
- 'n Positiewe eksternaliteit (bv. voorsiening van onderwys en gesondheidsorg) is 'n eksterne voordeel van verbruik.

(b) Openbare goedere en dienste.

- Die twee hoofkenmerke is nie-mededinging in verbruik en nie-uitsluitbaarheid.
- Dit beteken dat as die goedere of diens vir een verbruiker geproduseer word, geen ander verbruiker verhoed kan word om dit te gebruik nie, bv. straatligte, weermag.
- Te min verbruikers is bereid om vir die produk te betaal, sal eerder meelopers wees.
- Daarom is daar ondertoewysing van hulpbronne aan die produksie van openbare goedere en die mark misluk.

3.2.4 (a) Inkomste-ongelykheid:

- Die Suid-Afrikaanse regering lê progressiewe belasting op, d.i. hoe meer jy verdien hoe meer belasting betaal jy.
- Die regering gebruik ook minimum lone om aandag aan die ongelykheid te gee.

(Enige ander toepaslike voorbeelde)

(b) Meriete-/gebrekkige goedere:

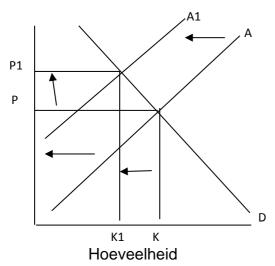
- Die regering kan merietegoedere voorsien of die produksie van merietegoedere subsidieer, bv. staatsubsidie vir onderwys.
- Die regering gebruik regulasies om die produksie en verbruik van sommige gebrekkige goedere te verbied, bv. vuurwapenlisensies.

(Enige ander toepaslike voorbeelde)

- 3.3 3.3.1 Organisasie van Petroleumuitvoerlande.
  - 3.3.2 Algerië, Angola, Kongo, Ecuador, Ekwatoriaal-Guinee, Gaboen, IR Iran, Irak, Koeweit, Libië, Nigerië, Katar, Saoedi-Arabië, Verenigde Arabiese Emirate en Venezuela.
  - 3.3.3 OPUL is 'n kartel tussen lande, dus is daar min wat die regering kan doen om hulle te keer om die olievoorraad te beheer. Tussen hierdie lande beheer hulle die meerderheid olievoorraad in die wêreld.

3.3.4 Daling in aanbodgrafiek

Prys

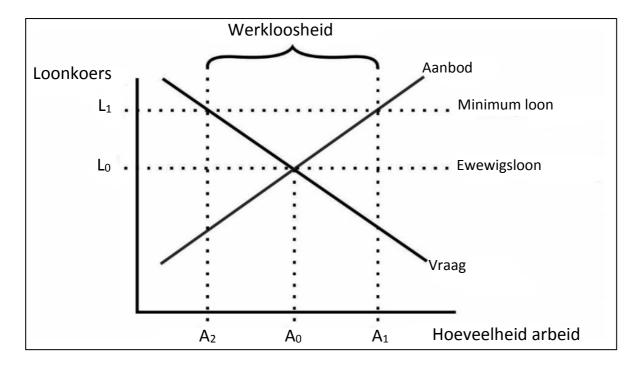
- OPUL kan sy produksie verlaag, dus sal die aanbodkromme na links skuif.
- Indien vraag dieselfde bly, sal die olieprys styg.
- Bespreking Maks. 4
- Grafiek se puntetoekenning Maks. 5
- Prys/Hoeveelheid
- Vraag-/Aanbodetiket
- Nuwe Aanbodkromme A1 benoem plus pyltjie skuif na links
- Prys styg plus pyltjie
- Hoeveelheid daal plus pyltjie

IEB Copyright © 2022

VRAAG 4 KONTEMPORÊRE EKONOMIESE KWESSIES

- 4.1 Die minimum loonverhoging is eenvoudig nie genoeg om mens met die middele te voorsien om te bestaan nie.
  - 4.1.2 **Bestaansloon** word bepaal deur gemiddelde lewenskoste, om 'n behoorlike lewenstandaard te verskaf.
    - **Minimum loon** is 'n bedrag wat deur die wet bepaal word om werknemers bo die armoedevlak in hul gebied te hou.

4.1.3 Grafiek vir minimum loon:

- Grafiek se puntetoekenning Maks. 6
- Koers.
- Hoeveelheid arbeid.
- Minimum loon bo die ewewig aangedui.
- Werkloosheid aangedui.
- 4.1.4 Huishoudings sal 'n hoër inkomste hê wat tot hoër vraag na goedere en dienste kan lei om in hul behoeftes te voorsien.
  - Huishoudings kan ook oorbestee met 'n styging in nasionale minimum loon en meer beskikbaarheid van krediet.
  - Besighede kan dalk nie die styging in die nasionale minimum loon bekostig nie en kan sommige van hul werkers uit diens stel of besigheid kan toemaak/sluit.
  - Besighede kan meer gelukkige werkers hê, wat tot 'n toename in produktiwiteit kan lei.
  - Sommige huishoudings sal nie beïnvloed word nie, aangesien hulle reeds bo die minimum loon verdien.
  - Sommige besighede sal nie beïnvloed word nie, omdat hulle alreeds bo die minimum loon betaal.

Huishoudings Maks. 4 en Besighede Maks. 4 (Positief en negatief)

4.2 4.2.1 Noorweë

- 4.2.2 Enigiets onder 0,940
- 4.2.3 (a) Menslike Ontwikkelingsindeks (MOI) is 'n vergelykende meting van die lewensverwagting by geboorte, verwagte jare van opvoeding vir kinders en BBP/BNI per capita. (Verskillende metings van lewenstandaard)
  - dui (b) BBP/BNI capita lewenstandaarde per mense/gemiddelde inkomste per persoon aan. Hoe hoër die BBP per capita hoe beter of hoër die gemiddelde lewenstandaard.
- 4.2.4 Duitsland se MOI-waarde is hoog teen 0,947, wat aandui dat die gesondheidsorg en onderwys goed is.
  - Die land se lewensverwagting by geboorte is 81,3, wat aandui dat mense langer leef vanweë beter lewenstandaarde.
  - BBP per capita is baie beter teen 55,314, wat aandui dat die gesondheidsorg en onderwys beter is.

(Enige ander toepaslike antwoord)

- 4.3 4.3.1 **Inflasie** is 'n volgehoue styging in die algemene prysvlak van goedere en dienste oor 'n verlengde tydperk.
  - 4.3.2 Inflasie is 'n bedreiging vir die verbruiker omdat pryse van goedere of dienste styg, maar lone dieselfde of onveranderd bly.
  - 4.3.3 Die prys van olie is hoog wat tot styging in brandstofpryse lei en ook 'n styging in produksiekoste.
    - Wêreldwye tekort aan voedsel en die COVID-19-pandemie.
    - Eskom se hoë elektrisiteitskoste.
    - Plundering en stakings wat tot hoër kostes bydra.

(Enige ander toepaslike antwoord)

4.3.4 **Oorsake**:

Inflasie van die vraagkant:

- Wanneer die vraag na goedere en dienste styg bly die produksie dieselfde of styg nie vinnig nie.
- Bv. toename in salarisse, toename in bevolkingsyfers, ekspansionistiese fiskale en monetêre beleid (laer belasting en rentekoers en verhoog staatsbesteding en geldvoorraad)

Inflasie van die kostekant:

- Veroorsaak deur 'n styging in die produksiekoste.
- Bv. lone styg weens stakings, styging van oliepryse, produksie verlangsaam, klimaatsfaktore wat tot droogte, oorstromings lei,

(x1 Noem, x2 Beskryf, x2 Voorbeeld)

VRAAG 5 GEMENGDE VRAE

- 5.1 **Onelasties**, die verandering in hoeveelheid gevra is kleiner as die verandering in prys.
  - 5.1.2 **Pryselastisiteit van vraag** (PEV) meet die reaksie (of sensitiwiteit) van hoeveelheid gevra vir 'n verandering in prys.

5.1.3 **Plaasvervangers**

- Hoe meer plaasvervangers 'n produk of diens het, hoe meer pryselasties sal dit wees.
- Hoe minder plaasvervangers 'n produk of diens het, hoe meer prysonelasties sal dit wees.

Komplemente/Aanvullings

 'n Produk of diens met baie komplemente is geneig om meer prysonelasties te wees in vergelyking met 'n produk of diens met min of geen komplemente.

Tydperk in oorweging

 Goedere of dienste is geneig om meer pryselasties te word wanneer die tydperk toeneem. Die rede hiervoor is dat mettertyd meer plaasvervangers beskikbaar word.

Verhouding van inkomste aan 'n produk of diens bestee

 Hoe hoër die verhouding van 'n persoon se inkomste wat aan 'n produk of diens spandeer word, hoe meer pryselasties is die produk geneig om te wees.

Definisie van 'n produk

• Hoe meer spesifiek 'n produk omskryf word, hoe meer pryselasties is dit geneig om te wees.

Bv. 'n hoender is minder pryselasties as hoenderborsies.

Gewoontevormende/Lewensreddingsmiddels (verslawing)

 Gewoontevormende/verslawende middels is geneig om 'n baie prysonelastiese vraag te hê.

Duursaamheid van 'n produk

 Duursame goedere is geneig om meer pryselasties te wees as bederfbare goedere.

Naamreklame/Bemarking

- Meer bemarking en naamreklame maak 'n produk meer onelasties.
- 5.2 5.2.1 **Vryhandel** waar daar geen hindernisse tot die in- en uitvoer van goedere en dienste tussen lande is nie.

Rusland en Oekraïne het die vryhandelbeleid tussen die twee lande gestaak weens die konflik.

(Moet Rusland en Oekraïne se konflik/oorlog/meningsverskille noem vir Maks. punte)

5.2.2 Voorkoming van dumping

- Dumping vind plaas wanneer goedere op buitelandse markte onder die koste in die oorspronklike land verkoop word.
- Ingevoerde goedkoop goedere kan rampspoedig vir plaaslike mededingers en plaaslike werksgeleenthede wees, aangesien die oogmerk dikwels is om plaaslike firmas te laat toemaak/sluit.
- Beskerm Suid-Afrikaanse nywerhede teen goedkoop produkte van minderwaardige gehalte.

Om plaaslike nywerhede teen goedkoper mededinging te beskerm.

- Dit is moeilik vir jong en ouer ondernemings om met gevestigde internasionale ondernemings mee te ding wat dikwels goedkoper produksiekoste aanbied.
- Die regering kan hulle beskerm deur handel met invoertariewe te beperk.

Indiensneming word aangemoedig

- Die beskerming van plaaslike nywerhede is 'n belangrike meganisme om werkgeleenthede in 'n land te beskerm.
- Daar word geredeneer dat indien plaaslike nywerhede nie beskerm word nie, hulle nie sal kan meeding nie, met die gevolglike verlies van noodsaaklike poste.

Moedig ekonomiese groei aan

- Hoe meer plaaslike produksie, hoe meer poste word geskep.
- Meer poste wat geskep word, lei tot groter inkomste.
- 'n Groter inkomste lei tot 'n groter vraag en meer besteding.

Om die nywerheidsbasis te diversifiseer en na nasionale onafhanklikheid te streef

- Lande wil nie op invoere van sekere lande steun nie en verkies om in hul eie behoeftes te voorsien.
- Lande beskou ook sekere nywerhede van nasionale belang soos energie, voedsel, water en staal en wil nie afhanklik van ander lande raak om dit te voorsien nie.

Positiewe invloed op betalingsbalans

- 'n Vermindering in invoere en bevordering van uitvoere kan help om die betalingsbalans te verbeter.
- Deur die waarde van invoere te beperk, kan die regering die betalingsbalans verbeter.
- Invoerbeheermaatreëls help om te voorkom dat die waarde van invoer teen 'n vinniger tempo as uitvoere toeneem, wat bydra dat die ekonomie uitbrei.
- 'n Surplus op die betalingsbalans het 'n positiewe effek op die wisselkoers.

Skep inkomste vir die regering

- Om tariewe vir invoere te vra, dra by om inkomste vir die regering te verdien
- In ontwikkelende lande kan dit die regering se beperkte inkomste uit ander belasting beperk.

(Aanvaar enige ander toepaslike antwoord)

- 5.3 5.3.1 Basisjaar = 2021
  - 5.3.2 **Bereken** die reële BBP vir 2019 wat met die letter **A** aangedui is:

5.3.3 Bereken die nominale BBP vir 2020 wat met die letter B aangedui is:

5.3.4 **Bereken** die ekonomiese groeikoers vir 2021:

$$\frac{\text{Kapitale Reële BBP} - \text{Kapitale Reële BBP}}{\text{Voriger Reële BBP}} \times \frac{100}{1}$$

$$\frac{1577\ 572 -\ 1077\ 577}{1077\ 577} \times \frac{100}{1} = 46,39\% \text{ OF } 46\%$$

- 5.4 5.4.1 'n Makro-ekonomiese konflik kan tussen hoë ekonomiese groei, wat baie positief is om poste te skep, ens. en inflasie kom. Indien daar vinnige ekonomiese groei is, sal inflasionêre druk heel waarskynlik toeneem, wat die inflasiemikpuntkategorie sal oortref wat 3%-6% is en dit is negatief.
  - 5.4.2 Daar is dikwels 'n kompromis/verrekening (minstens op korttermyn) tussen werkloosheid en inflasie. Hoë inflasie is 'n gevolg van hoë vraag en ekonomiese groei, wat nie goed is nie.

In 'n tydperk van hoë groei word werk geskep wat werkloosheid laat afneem.

Maar as werkloosheid afneem, kan dit opwaartse druk op lone plaas wat tot inflasie met 'n kostedrukaard lei.

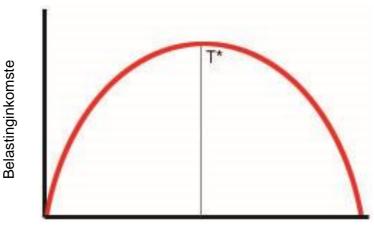
IEB Copyright © 2022

AFDELING C

VRAAG 6 DATARESPONS

- 6.1 6.1.1 Begrotingstekort
  - 6.1.2 **Staatsbegroting** 'n lys van verwagte staatsinkomste en staatsbesteding.
  - 6.1.3 Persoonlike inkomstebelasting
    - Maatskappybelasting
    - Belasting op toegevoegde waarde
    - Doeaneregte
    - Aksynsregte (Sondebelasting)
    - Brandstofheffing

6.1.4 Die Laffer-kromme

Belastingkoers (%)

- Grafiekpuntetoekenning Maks. 4
- Belastinginkomste
- Belastingkoers
- T*/Optimum punt/Maks. belasting/Kritieke oomblik
- Kromme

6.2 6.2.1 Ja/Nee

6.2.2 Indien JA: Dit is binne die Suid-Afrikaanse Reserwebank se inflasiemikpunt van 3%-6%.

OF

Indien NEE: Dit is te hoog en naby aan die inflasiemikpunt van 3%-6% en dus kan hulle dalk nie te gelukkig wees nie.

- 6.2.3 'n Afname in die koopkrag van die geldeenheid die verbruiker kan minder met sy/haar geld koop.
  - Negatiewe invloed op besparings en beleggings moet inflasiekoers met die opbrengs op beleggings vergelyk.
  - Mense wat afhanklik van 'n vaste inkomste is, word negatief beïnvloed, bv. pensioenarisse.
  - Dit bevoordeel debiteure ten koste van krediteure. Debiteure betaal mettertyd minder terug.

- Indien die inflasie van 'n land hoër is as die van ander lande, sal dit sy mededingende voordeel verloor.
- Kan verskuiwing van belastingkerwe en fiskale sleuring veroorsaak – regering ontvang meer belastinggeld (hoër salarisse, hoër belasting).
- Kan sosiale en nywerheidsonrus veroorsaak, byvoorbeeld as gevolg van voedsel-inflasie. (Enige ander redelike antwoord)

6.2.4 Beperkende monetêre beleid

- verwys na rentekoerse en geldvoorraad en kan deur die Suid-Afrikaanse Reserwebank (SARB) beheer word.
- Om inflasie te beperk, het die regering die repokoers by talle geleenthede verhoog.
- Dit het banke gedwing om hul rentekoerse te verhoog, dus het krediet duurder geword.
- Dit het verbruikers gedwing om minder te spandeer, en sodoende vraag in die ekonomie verminder, wat die inflasiekoers sal verlaag.
- Die SARB kan ook die geldvoorraad verminder deur oopmarktransaksies te gebruik deur staatseffekte te verkoop.

Beperkende fiskale beleid

- verwys na belasting en staatsbesteding en kan deur die Nasionale Tesourier beheer word.
- Om inflasionêre druk te verminder, kan die regering belasting verhoog en/of staatsbesteding verminder. Dit sal totale vraag verminder.
- Indien belasting verhoog word (of staatsbesteding verminder word) sal dit tot 'n vermindering in reële besteebare inkomste lei.
- Dit sal na laer vraag en uitset lei, wat dan na laer inflasie sal lei.

Omvang:

- Die regering het 'n begrotingstekort en sal staatsinkomste verhoog deur belasting te verhoog.
- Die Suid-Afrikaanse Reserwebank kan die repo- en prima uitleenkoerse verhoog om ook inflasie en die styging in totale vraag te beperk.
- Die SARB kan dalk niks doen nie en die repokoers onveranderd los omdat die inflasiemikpuntkategorie nie oorskry word nie en verbruikers reeds sukkel.

(Werk met beperkend en ekspansionisties)

6.3 6.3.1 **Bereken** die ontbrekende waardes wat A tot E gemerk is.

A: -7 of 0

B: 30

C: 32

D: 15

E: 75

- 6.3.2 **Normale wins** is die wins wat 'n firma maak wanneer die totale produksiekoste (implisiet plus eksplisiet) gelyk aan die totale inkomste uit die verkoop van sy uitset (gelykbreek) is.
  - **Ekonomiese wins** vind plaas wanneer 'n firma meer as 'n normale wins maak, dit is, die uitsetvlak waar totale inkomste meer as totale koste is (implisiete plus eksplisiete koste)
- 6.3.3 Vryheid van toetrede tot en uittrede uit die mark vir besighede.
  - Produkte is homogeen, d.i. hulle het dieselfde eienskappe.
  - Groot aantal kopers en verkopers, dus kan nie een die mark beheer nie.
  - Kopers en verkopers het volmaakte inligting oor alle produkte en markte.
  - Samespanning is nie moontlik nie omdat daar baie kopers en verkopers is.
  - Kopers en verkopers is prysaanvaarders/-nemers en kan nie die markprys bepaal nie.

Totaal 300 punte